

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — 1.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fl. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Egy kis statisztika.

(folytatás és vége)

A dolog tehát úgy áll, hogy — mint azt fentebb hozzávetőleg kiszámítottuk — lapunkat az összes hazai erdészeti és vadászati altiszteknek alig 3.5 százaléka pártolja és támogatja s még ez sem az egész úgy, mint a hogy az kívánatos lenne, mert hiszen közel hat évi munkálkodásunk alatt ötezer koronát megközelítő összeget vesztettünk el előfizetési díjakban olyanoknál, kik jók voltak ugyan arra, hogy a lapot hónapokon, sőt gyakran éveken át járassák, de azután, midőn fizetésre került volna a dolog, egyszerűen eltűntek, mint ha a föld nyelte volna el őket. Készségesen elismerjük mi azt, hogy az ilyen hátralékosok között akadtak olyanok is, kiket a fizetés teljesítésében szegénységük, betegeskedés vagy más elemi csapás és szerencsétlenség gátolt, hiszen akadtak olyanok, kik kérő és intő sorainkra ezekkel mentették magukat s természetesen az ilyeneknél készségesen töröltük a tartozást, a legnagyobb rész azonban még válaszolni vagy mentegetődni sem tartotta érdemesnek s az ilyeneknél okul csak az erkölcsi érzés hiányát vethetjük.

A lap terjedésének nehézségeit különféle okokban kereshetjük s ezek között talán az első és legnagyobb az erdészeti és vadászati altiszti személyzet nagy szétszórtsága, kivált pedig a városoktól, falvaktól való távol lakása, mert míg ezek miatt legtöbbször az ismeretlenség homályába vannak burkolva s létezésükről csak

legközvetlenebb szomszédjuk tud valamit s így a szerkesztőség nem léphet velük közvetlen érintkezésbe, addig ők maguk is alig tudnak valamit a külvilág folyásáról, kivált pedig lapunk és az az által megindított mozgalom létezéséről.

Ezen a bajon lapunk hivei lennének hivatva segíteni, közölve tapasztalataikat és ismereteiket szomszédjaikkal, kik azokat ismét tovább adnák, hasonlatosan a tűzvészhez, melynél egyszerre rendszerint csak egy ház gyúl ki s arról terjed az emésztő láng házról-házra tovább, míg végre egész utcaszorok lángokban állnak. Avagy nem tűz, a lelkesedés tüze-e az, mely minket küzdelmünkben vezérel s kitartásra buzdít?

A másik ok kétségtelenül a nyelvi kérdésben keresendő, mert hiszen hazánk népességi viszonyai azt úgy hozták magukkal, hogy erdős vidékeinket legnagyobb részben idegen ajku honfitársaink és testvéreink lakják, hol a magyar nyelvet csak újabban kezdi tanulni az ifjabb nemzedék, de hát elégséges okul ezt sem fogadhatjuk el, mert hiszen csak az erdőőri szakiskolákból eddig kikerültek száma is már szinte ezrekre megy, már pedig ezek mindnyájan elsajátították a magyar nyelvet.

Azt is okul lehetne bizonyos mértékig venni, hogy akadnak olyan elöljárók is, — hála Istennek, csak igen mérsékelt számban — kik nyílt ellenségei alantasaik szabad gondolkodásának s az önművelődésre való minden törekvést már a csirájában elnyomni iparkodnak, mert azt hiszik, hogy csak így nyerhetnek

teljesen vak eszközöket akaradjuknak s nem vetnek számot azokkal az előnyökkel, a melyek a fokozódó műveltséggel karöltve járnak.

Ez ellen természetesen nem szólhatunk semmit, mert még a látszatját is kerülni szeretjük annak, hogy az alárendelt és elüljáró közt ellentéteket támasszunk s az előbbit engedetlenségre buzdítsuk, ellenkezvén ez lapunk irányával és szellemével.

Utolsó oknak még azt is fölhozhatnók, hogy — sajnos, de igaz — még mindig nagyon sok olyan egyén tölti be az erdészeti és vadászati altiszti állások tekintélyes részét, ki a műveltségnek mondhatni a legalacsonyabb fokán áll s ugyyszólva teljesen olvasás — és írástudatlan. Ezen a hátrányon segít majd apránként maga a természet, mert ezek a régi korból megmaradt és kegyeletből meghagyott régi szolgák apránként kihálnak s helyüket ifjabb nemzedék foglalja el.

A magunk részéről természetesen legfőbb oknak tartjuk lapunk és eszméink gyöngye terjedésénél az első helyen felhozottat, nevezetesen a szétszórtságot, a mely akadályául szolgál az egymással való érintkezésnek.

Megerősít véleményünkben az is, hogy hol előfizetőink nagyobb számban vannak, ezek leginkább egyes vidékekre szorítkoznak; így vannak egészen kicsiny kerületek, hová a lap 4 —

egész 8 példányban jár, mi nem lehet a véletlennek, hanem csak annak a folyamán, hogy azon a vidéken az altisztek érintkezvén egymással, meghallgatják és szívükbe vésik a köztük támadt apostol buzdító szavait. Tudunk esetet, hogy egy-egy buzgó hívünket olyan vidékre helyezték át, hol mozgalmunknak és lapunknak még csak híre sem volt s ime rövid idő alatt gomba módjára szaporodtak ott el mindkettőnek a hivei.

Nyilvánvaló ebből, hogy a talaj legnagyobb-részt mindenült kitünő, a mag, a melyet hintetünk, kifogástalan csiraképességű s csak értelmes és szakavatott magvetőre van szükség, hogy bő aratást biztosíthassunk magunknak.

Nem szabad tehát kétségbe esnünk, hanem folytatnunk kell a küzdelmet minden módon s megragadnunk minden kínálkozó eszközt, hogy ügyünket végre mégis diadalra segítsük. Vegyük magunknak mintaképül az első keresztényeket, kik ahányan, valamennyien buzgó apostolai voltak a szent tanoknak s csak így győzedelmeskedhettek minden akadályon és dönthették le az emberi kéz által alkotott bálványokat.

Athelyezéseknél a távozó mindig azon legyen, hogy utódját — ha még arról tudomása nem lenne — mozgalmunkról felvilágosítsa és annak megnyerje. Tegyük ugyanezt minden egyes találkozásnál s félre téve minden egyéb

TÁRCZA.

Madarak a népregékben.

Érdekes cikkben foglalja össze Hanusz István a Kecskemétben a madaraknak a népregékben való szereplését. Szól először a hollóról, amely különösen a németeknél és a szláv népeknél mitologikus madár. Elősegíti ezt lényének egész titokzatossága, hogy az emberi lakásoktól távol eső magános erdőket kedveli és életmódjának az a sajátossága, hogy már februárban költ. A nép szemében szent madárrá avatta bátor föllépése, amely őt a sashoz teszi hasonlónak. Azt tartják felőle, hogy ereje birásával háromszáz esztendőt él, akkor kelevény támad a csőrén. Ha ebből kigyógyul, még négyszáz évet él, csak eltűnik örökre arról a tájról, ahol élt.

Előázsiában nagy tiszteletben tartják a varjút. A monda szerint Damaszkus mellett lakott az első emberpár a paradicsomból való kiűzetése után és Kain a Kasinu hegyen ütötte agyon az öcsését Ábelt, de nem tudta, hogy meghalt és amikor haragja csillapodott, költögetni kezdte. De mert Ábel nem nyitotta fel többé a szemét, a vállára emelte, elvitte a Gutha völgybe és nézte nagy bánatosan, Eközben egy varjút pillantott meg, amely Ábel holttestét marcangolta és ekkor ébredt tudatára annak, hogy az öccse halott. Főlemelte a zöld mezőről és egy sziklaüregbe helyezte el örök álmra.

A keletiek regéje szerint Egyiptomban, Helio-polis város környékén élt a fönix-madár, amely minden félezer év végén gallyakat hordott össze, az embertől parazsat csent és úgy égette el magát, hogy hamvaiból ismét új életre kelten fiatalodjék meg. A sasról is él az a rege, hogy ijusága megújul.

A szünetlenül csörgő szarkáról az a hír van az orosz nép között elterjedve, hogy nem szabad neki

tárgyat, a társalgást arra a tárgyra igyekezzünk terelni, mely nekünk a legfontosabb s mutassunk rá a végeztélre, melyben egy jobb és szebb jövő csirája rejlik,

Nem kételkedünk benne, hogy ha ezen a téren mindenki megteszi a maga kötelességét, bajtársaink száma hirtelen s rohamosan fog megsokasodni s szavunknak nyomatékot adni.

Fél év múlva, lapunk évfolyamának zárta-kor újból beszámolunk s akkor majd meglátjuk mostani szavaink sikerének eredményét.

A tacsóval való vadászat.

(Mutatvány a „Zoologiai Lapok” folyóiratból).

II.

Miután két órai keresés alatt véletlenül itt szalonkára nem akadtunk, megváltoztattuk a vadászatot és hozzá fogtunk a kopózáshoz, arra lévén végtelenül kíváncsi, hogy vajjon hogyan alkalmazkodik kutyám ezen szándékomhoz és hogyan fog sikerülni ezt vele megértetni. Megálltam tehát egy helyen és folyvást buzditottam, hogy menjen tovább. Eleinte nem ösmerte ki magát, nem fogta föl, hogy mit akarok tulajdonképpen tőle; hanem most itt hatolt be a sűrűségbe és rögtön visszafordult megnézni, itt vagyok-e még, aztán megint ott nézett széjjel a bokrok és galyak között, ismét rögtön kibujva és úgy azt többször próbálgatta külön oldalakon. Én meg mindig buzditottam, hogy csak menjen tovább és tovább. Mig végre, mielőtt ismét bebújt volna a sűrűbe, megállt és rám nézett; erre kezemmel rámutogattam a galyakra és hozzá

szoltam, „no tovább, tovább” — és mintha az állat ezt csakugyan megértette volna — mert egyszerre csak vigan ide-oda kezdett a farkával vagdalózni és örömteljesen eltűnt szemeim előtt, honnét már nem fordult azonnal vissza, hanem folytatta a nyomozást.

Egy jó fél óra letelte múlva végre Jancsi jelezni kezdte, hogy fölbajtott valamit és ezt üzés alá fogta szünetlen piffegéssel. Már legalább is 2 óra hosszáig üzte a vadat és ámbár többször hozzám igen közel hajtotta, még sem volt alkalmam meglesni, hogy mi csoda. Azon körülmény, hogy az üzött vad folytonosan csak ezen a tájon forgott és hogy innét messzire nem akart távozni, arra a következtetésre jogositott, hogy ez csak idei nyúl lehet. Végre még is csak sikerült meglesnem, hogy az idei róka, tehát itt kell lenni valahol az odujának is. Még egy negyed óra és a tacsó, a kit csak most, még egy pillanat előtt, nem messzire hallottam piffegni, elhallgatott. Erre azt hittem, hogy 2—3 percz múlva itt lesz a kutya — de egy fél óra is eltelt és a tacsó még sem jött elő; hívni és füttyülni kezdtem, de hiába, mert Jancsi csak egy jó óra múlva került vissza, sárga földdel egészen besározva. Hát Jancsi ehhez is ért, gondoltam magamban, a rókát gödréből is kiásni, erre senki sem tanította még meg. No, itt a legszebb alkalom hogy ebbe is begyakoroljam a kutyát.

Másnap reggel kimentem Jancsi vezetése alatt, egyenesen ki a róka gödréig. Egy munkást is vittem magammal kapával és ásóval, Jancsit nem kellett sokat buzditanom a bujkálásra, mert anélkül is rögtön bent volt a lyukban és megkezdte a kaparást és behatolást.

A tájék sikság volt és a talaj kömentes; az odunak nem volt — a mint ez rendesen lenni szokott — több kijárata, hanem csak ez az egy és miután

száz versztnél közelebb mennie a cárok ősi szent városához, Moszkvához, Mikor Grevé figyelmeztetett egyszer egy orosz parasztot Perovoban, vagy kilenc versztnyre Moszkvától, hogy lám amott van egy szarka, azt felelte a paraszt, hogy az nem lehet szarka.

— Uram! — mondotta. — Nem ismered te a szarkát! Mi együgyű parasztok sem tudjuk megkülönböztetni a madarakat, csak azt tudjuk, hogy amit isten akar, meg kell vanni történnie, ő pedig megtiltotta a szarkának, hogy Moszkvához közelítsen.

A baglyokat éjjeli életmódjuk, panaszos, olykor gunyosan nevető hangjuk avatta halálmadarakká. A kakukról pedig azt hiszi az orosz, hogy héjává változhatik át és jércéje macska képében jár az erdőben. Aischylos görög költő azt mondja Kasszandráról, a szerencsén jósleányról, hogy haldoklásakor hattyu módon énekelni kezdett, innen eredett a hattyudal regéje.

Az ausztráliai jakkasz madár az örökös nevet-gélésével hol derültséget, hol bosszuságot okoz az

erdőkben utazóknak. Aki először jár Ausztráliában, meglepi annak a madárnak a természetes, szinte szív-ből jövő nevető hangja, mikor az otthonába betolakodott idegent kellőképp kinevette, néhány fával odább száll és újra kineveti.

Regés madár a kacsá is. Az anatifera nevű puha-testű tengeri rákról azt regélték a középkorban az éjszakai hajósok és halászok, hogy nem petéket rak, hanem belőle kis kacsák (Anas bernicla) sarjadnak. A londoni ujság egyszer azt hozta hírül, hogy három-csőrű kacsá kelt ki egykor a kacsatojásból. Innen eredtek a regényes hirlapi kacsák is.

A galambot a szentírás tekintélye emelte szent madárrá. Már az ó-szövetség szent könyvei a hűség, tisztaság, szelidség és békeszeretet jelképül emlegetik, holott biz az veszekedő szárnyas és van epéje, sőt ha párját veszti, nagyon is hamar megvigasztaltatja magát új házastárssal. Azt tartja a legenda a galambról, hogy ellopkodta a szögeket, amelyekkel Krisztust a keresztfához akarták szögezni és nem ő az oka, hogy az álnok veréb azokat mind visszahordta.

nem volt hosszabb 3 méternél, nem került nagy fáradságba a fészekhez való jutás.

Hogy jobban láthassam Jancsi műveletét, kiástuk a fészekhez vezető folyosót úgy 2 méter mélyen — miáltal csak még egy méter hosszú folyosó maradt Jancsi működésére. Attól félve, hogy az öreg nőtény róka, a lyukban lehet és így Jancsi pórul járhat, miután eddig még nem volt alkalma a róka éles fogaival ösmeretséget kötni, — óvatosságból zsinórra kötöttem mielőtt a folyosóba mászott volna, hogy szükség esetén azonnal kihúzhassom. Szerencsére nem volt lthton az öreg, csak a három fiatal róka — de már meglehetősen kinöve — pihent az oduban.

Úgy látszott, hogy ezek addig még nem vettek semmiféle harcban részt, mert nem igen álltak ellen Jancsi támadásának, még az első sem, melyet a tacsó már bent az oduban és a kihúzás alatt a folyosóban fojtogatott és úgy már fél holtan húzott ki. A többihez már nem hagytam bemenni a kutyát, hanem kiástuk a két állatot és ezekkel otthon gyakorolgattam a tacsót egész télen át.

Ebből a célból előállítottam eleinte csak egy méter hosszú rókalyukat, később ezt mindig meghosszabbítottam, míg végre az egész folyosó 7—8 méter hosszú lett és idővel mind inkább nagyobb akadályokkal láttam el a folyosót, ezt hol szűkebbre csinálva, hol megint kövekkel elzárva a bejáratot; hogy a róka is alig-alig juthatott be, melyet most ebbe bemásztattam. A tacsót zsinórra kötve utána eresztettem. Ha a kutya a róka közelébe jutott és mielőtt ezt még megfoghatta volna, vissza húztam, hogy a behatolást újból elrekeszszem és a kutyát ismét beengedjem. Ezáltal a kutya gyakorolta magát a kitartó kaparásban, míg a rókák is jobban kifejlődtek és harczosabbak lettek.

Ezen gyakorlatot még úgy is fokoztam, ho itt-ott már mind a két rókát beeresztettem az oduba s a nyílást rácszal úgy zártam el, hogy láthattam, mit csinálnak a vadállatok és a kutya, melyet mindig zsinóron tartottam. Ha a harc már elég heves volt és a mint a két róka a kutyát ez pedig a rókákat egy keveset megtépáztatta, a leczkét beszünttettem.

Az ellenségeskedés a rókák és kutya között napról-napra láthatólag fokozódott, míg végre igazi dühhé fejlődött ki. Mostantól kezdve a harczgyakorlatok is komolyabbak kezdtek lenni és sokszor úgy a kutya mint a rókák jelentékenyebb sebekkel végezték be a csatát.

Ezen gyakorlatok folytán a tacsó olyan elkeseredett és halálos ellensége lett a rókáknak, hogy még akkor sem riadt vissza és nem hagyta föl a viaskodást, midőn mind a két róka jól és erősen belekapaszkodtak fogaikkal a kutya testébe; ez annyira fölháborította Jancsit, hogy miután az egyik rókát kivégezte, a lyukból kihúzta és rögtön a másik után akart menni — de az napra beszünttettem a gyakorlatot és más nap újból folytattam, melyben ismét erős és véres küzdelem után a róka jobb létre szenderült. Ezeket a rókagyakorlatokat azért kezdém meg, mivel Jancsi már két éves volt.

Ezen időtől kezdve nem volt olyan rókaodu és olyan róka, melytől a kutya visszariadt volna és később még sok heves harcot vívott Jancsi öreg rókákkal és ezek közül sokat küldött más világra.

Fölöslegesnek tartom ezek után még arról is különösen és bővebben említést tenni, hogy miképen értem azt el, hogy Jancsit vízi vadászatoknál épen úgy használhatom, mint a többiekénél, melyekről szóltam. Láttuk, hogy miképen lett Jancsiból olyan szenvedélyes apporteur, hogy még a legzordabb időben is, a leg-

Kairó város alapítását is galamboknak tulajdonítja az arab néprege. Mikor Memfiszt Amru vezér bevette és tovább vonult, ott felejtették a sátrát, de az érte küldött emberek üres kézzel tértek vissza, mert nem merték szétszedni a sátrát, amelyre galambok fészkeltek rá. Városalapításra vette ezt ujmutatásul a vezér és az új helyet sátra nevére Fosztatnak nevezte. Ez a város háromszáz évig volt az izlám erőssége és 1168-ban azért gyújtották föl maguk az arabok, hogy benne a keresztetek meg ne fészkeljenek. Amru moséját azonban megkimélték a lángok, miért körülötte utóbb Káiró épült.

Azt tartja az orosz nép babonája, hogy aki egész éven át tojó tyukra akar szert tenni, csókával költessen tojást, holott ha az igaz volna, minden orosz paraszt asszonynak lehetnének olyan tyukjai. Valami igazság van azonban a dologban, mert a csóka nagyon korán költ, az alájá rakott tojásból kikelt csirke őszig teljesen kifejlődhetik s a következő esztendő legelején kezheti el a tojásrakást.

Ha férfikalap alá teszik a baromfi-tojást, több kakas kel ki belőlök, azt tartják a muszkák: egy lengyel erdész ellenben azzal dicsekedett, hogy ha ő a kis pulykáinak párszor pálinka-lábfürdőt ad, belőlük kanpulykák válnak, amelyek nagyobb pecsenyeanyagot szolgáltatnak. Jobban elhitték neki, mintsem akarta, mert midőn ő, a hat lányos apa egyszer panaszkodott, hogy nincs neki segítő fia, azt a tanácsot kapta, hogy adjon a lányainak is pálinka-lábfürdőt, hátha azokból is átváltozik fiuvá néhány.

Erdélyben onnan vette nevét a népmonda szerint Solyomkő hogy oda egyik fejedelem járogatott okos sólymával vadászni, tulajdonképp pedig a szép Ágnes kedvéért. Futár zavarta meg őket egyszer, hogy ellenség ütött be az országba. Fejedelmét a szép Ágnes férfiruhában követte a harcba, de ott elesett. A fejedelem pedig nem ment vadászni a tájra többé, csak a sólyma nem birta felejteti a jó Ágnest, aki őt szeretettel dédelgette, várta is őt a hü madár a sziklafokon, de hasztalan, nem kellett neki a préda, nem a patak hűs vize és a szive megvasat, úgy hullott alá a kemény sziklára.

csikorgósabb télben a vízbe ugrott s akárhányszor is egymásután, úgy hogy előbb fáradt ki az ember a dobálással, mint ő az úszástól meg a hidegtől. Azt is láttuk, hogy a vad után való nyomozás és keresés már a kutya természetében meg volt — és így ez a két tényező e tekintetben mindent megmagyaráz.

Meg kell itt még jegyezni, hogy a tacsó teljesen kitanítva csak 3 éves korában szokott lenni. A fenti tudományt egy éves vagy ennél fiatalabb állattól követelni egy kissé sok volna.

LEVELEZÉS.

Kemencze (Hont m.) 1900 márczius 23.

Tekintetes szerkesztő úr!

Különféle házi szükségleteimet beszerzendő, a napokban a közeli Diós-Jenőn jártam s itt volt alkalmam és szerencsém két igen derék férfiúval, nevezetesen Szaszóczy János és Tucsó András uradalmi vadőrökkel találkozni. Természetes, hogy azonnal megragadtam a kedvező alkalmat s a beszélgetést lapunkra és alakítandó egyesületünkre tereltem s ekkor bámulva tapasztaltam, hogy ez a két fontos és életbevágó dolog teljesen ismeretlen előttük. Nyomban felvilágosítottam őket az ügyállásról, mire kijelentették, hogy készségesen és a legnagyobb örömmel csatlakoznak mozgalmunkhoz.

Ugyanekkor értesültem arról is, hogy az ottani érsekségi uradalomnál is igen szép fizetés mellett két altiszt van alkalmazva, sajnos azonban, hogy ezek a magyar nyelvet nem bírják.

Ime, itt megtaláltuk tehát a kulcsát annak, hogy lapunk miért terjed olyan csiga lassúsággal: vagy nem tudnak róla még a kartársak, vagy pedig idegen nyelvűek.

Az utóbbi bajon nehéz, sőt majdnem lehetetlen segíteni, az előbbin azonban könnyen segíthetünk az által, hogy a szomszédos kartársakkal való egyetlen találkozásunknál sem mulasztjuk el figyelmüket ezekre felhívni s kitűzött céljaink felől felvilágosítani. Ha ezen a téren mindenki megteszi kötelességét, csakhamar eltűnnek a közöny fölött való panaszok.

A fentirt két czimre kérem a lapot egyelőre mutatóványkép küldeni, nem kételkedem benne, hogy azt adott szavukhoz hiven meg fogják rendelni. (Megtörtént. A szerk.)

Szívélyes üdvözlettel vagyok

igaz hive Bajnok István.

Béles 1900 márczius 26.

Tekintetes szerkesztő úr!

Rendesen elejétől végig átolvasom kedves lapunkat sebben igen gyakran felmerül a panasz az erdészeti altisztek közönyössége miatt.

Igaz fájdalommal kell megemlékezni a lapunk 24 számában közölt cikkről is, mely az erdészeti altisztek valóban nemes czélu tánczvigalmáról szól, mivel a fennmaradó tisztajövedelem az alakítandó nyugdíjgyesület javára volt szánva. Ebből az alkalmából kérdezem: vajjon nem érez-e megbánást egy olyan szaktárs, kinek volt alkalmá egy nemes czélt támogatni, de azt elmulasztotta? pedig saját jövőjének kellett volna szemei előtt lebegnie, mert a mit másokért tesz, azt önmagáért is teszi. Van azonban korunknak egy nagy hibája s ez a kételkedés, mely most életünk minden mozzanatában nyilvánul, lealázva mindent, a mi emelne, megtagadva azt, a mi boldogítana s elvéve azt, a mi nélkül nem élhetünk.

Nem lehet eltagadnunk azt, hogy mi erdészeti altisztek agg korunkban nyugdíj nélkül nem élhetünk, árvaságra jutott gyermekeink pedig nem nélkülözhetik a segítyt s így múlhatlanul szükségünk van egy olyan egyesület megalakítására, mely ezeket nyújtani fogja, ennél azonban a legfőbb és legelső tényező a szoros összetartás.

De hát úgy van az, t. szerkesztő ur, hogy keresvén a jót és a helyest, csalódunk az emberekben s keresvén a szépet, csalódunk a külvilágban. Mégis milyen szép a remény, milyen boldogító a gondolat, hogy majd ha egykor mi már nem leszünk, megmarad még valami belőlünk: egy tett emléke, melynek említésénél az utókor felhevül, egy családi emlék, melynek említésénél a szemek könnybe lábadnak s kedves ájkakról áldás fog szállani azok nevére, a kik hajdan a nemes eszméért küzdöttek.

Adjon a jó Isten erőt és kitartást nemcsak a t. szerkesztő urnak, hanem mindnyájunknak, hogy közös fáradozásunkat végre siker koronázza s hogy közös munkánk gyümölcsét örömmel teljes megelégedéssel szemlélhessük s áldását élvezhessük!

Szaktársaimnak szívét pedig az a melegítő sugár járja át, mely éltetően fog hatni egész életünkre s megszüntetendi azt az érzéketlenséget, mely most még bénítólag hat igyekvésünkre. Itt az ideje, hogy valamennyien egy szívvel — lélekkel elhatározzuk támogatni az egy szebb jövőt czélzó munkálkodást.

Teljes tisztelettel maradtam a szerkesztő urnak
igaz hive Bokor János
m. kir erdőőr.

Különfélek.

Mire a hó elolvad. Heteken és hónapokon át fekszi meg a vastag hólepel az orosz síkságokat, nem is sejtetve, hogy egyenletes fehérsége mi mindent takar el az emberek szeme elől. Csak mikor olvadni kezd, kerülnek elő a puha pelyhek alatt azunnyadó borzalmak. Február végén Dél-Oroszországban három napig szakadatlanul dult a hóvihar. Mennyi áldozata lett e pusztító fürgetegnek, azt nem sejtette senki. Ki is venne számon minden szegény muzsikot? Csak most, hogy az akkor omlott hó olvadni kezd, derült ki, hogy az alatt a három

nap alatt milyen sok ember vesztette el életét. Magában a kijevi kerületben mintegy husz megfagyott ember holttetemére bukkantak és más kerületekben is mindenfelé találtak holtakat az utakon, mezőkön vágásokban. Hány elveszett ember maradványai kerülnek majd elő akkor, mikor a hó egészen elolvad?

Hová pályázzunk? Az E. L. III. füzetében a következő pályázatokat találjuk:

Szatmármegye törvényhatósága egy másodoszt. összesen 814 korona fizetés és egyéb illetményekkel járadalmazott erdőőri állomás betöltésére pályázatot hirdet. Hiteles okirattal igazolandók: 1. ször feddhetlen élet 2. 24 éves életkor, 3. erdőőri szakvizsga, esetleg eddigi erdészeti szolgálat, 4. ép egészséges testalkat, 5. katonai kötelezettség teljesítése, 6. a magyar- és románnyelv ismerete. Megjegyeztetik, hogy az erdőőri szakiskolát végzetek, ha alkalmasnak találtnak, előnyben részesülnek. Sajátkezüleg irt folyamodványok alantírt bizottsághoz folyó évi július hó végéig betérjesztendők. Végül megjegyeztetik, hogy az esetben, ha a kívánt kellékekkel felszerelt kérvények be nem érkeznek, az erdőőri szakiskolát végzett, de még nem szakvizsgázott, esetleg más alkalmas egyének folyamodványai is figyelembe fognak vétetni, azonban egyelőre 200 frt, évi fizetés, s különféle mellékilletmények czimen 74 frt, fog kiutalványoztatni. Kelt Nagy-Károlyban Szatmár vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1900 évi márczius 1-én tartott ülésében. Nagy s. k. alispán b. elnök.

Háromszék vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának idei 65 e. b. számu határozatából kifolyólag a vármegyében egy II. oszt. erdőőri állomásra 400 K. évi bérrel és 100 K. lótarási átalánnyal pályázat nyitattik. Az 1879 évi XXXI. t.-cz. 37 §-ában foglalt kellékekkel felszerelt és sajátkezüleg irt folyamodványok legkésőbb folyó évi április hó 20-ig alulírt hivatalnál nyújtandók be. Sepsí-Szent-Györgyön, 1900 évi Márczius 14-én. M. kir. állami erdőhivatal.

A lemondás folytán megürült és 800 K. készpénzfizetéssel egybekötött oszlányi kerületi erdőőri állás f. évi április hó 19-én délelőtt 10 órakor Oszlányban a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében megejtendő választás útján lesz betöltendő. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az erdőőri szolgálati utasítás értelmében felszerelt folyamodványaikat folyó évi április hó 9-ik napjáig betérjesszék hozzám, mert a később beérkező folyamodványokat figyelembe nem veszem. Oszlány 1900 márczius 8-án. A főszolgabíró.

Az emberiség vége A Természettudományi Füzetek legújabb számában olvassuk: De Lapparent, a párisi katolikus egyetem tanára, abból a tényből indulva ki, hogy különböző légköri hatások a víz fölötti szárazföld egyes részeit szünet nélkül leválasztják és tovább ragadják oly formán, hogy a föld felületét kiegyenlítik, azt állítja, hogy okvetlenül el fog következni az az időpont, midőn a szárazföld a tenger fenekével egyenlő magas lesz. Akkor a tenger a földnek egész felületét beborítja, végleg elpusztítván az emberiséget. Faye, a francia tudományos akadémiai tagja szerint az emberiség végét az a körülmény fogja okozni, hogy a Nap jobban és jobban kihűlvén, bizonyos idő múlva az emberiség hiányában lesz az élet nélkülözhetetlen két föltételének: a világosságnak és a melegségnek. Aggodalomra azonban egyelőre nincsen ok, mert az emberiség vége Lapparent szerint még csak $4\frac{1}{2}$ millió év múlva, Faye szerint pedig még később fog

elkövetkezni. — Brialmont tábornok, belga akadémikus, fölfogása már aggasztóbb. Ő ugyanis összehasonlítja az emberiség gyors szaporodását azokkal a tápértékekkel, melyeket a föld termelni tud és arra az eredményre jut, hogy a föld csupán 12 milliárd ember tud táplálni. Már pedig ennyi ember már a 2166 évben fogja a földet lakni, úgy, hogy Brialmont szerint már rövid 266 év múlva az éhínség kimeríthetetlenül hozzáfog az emberiség végső elpusztításához.

Eladott feleség. Balogh Bálint temerini lakos úgy gondolkozott, ha már kifogyott az aprópénz is, nem marad más hátra, minthogy az asszonyt is pénzzé kell váltani. Elment a Két csillag kocsmába s ott panaszkodva beszélte el, hogy mi az ő nagy baja. Varga Ferenc mosolyogva jegyezte meg, hogy segít ő a baján, ha akarja; megveszi a feleségét kerek 300 koronaért. Nagy mulatozást csaptak erre s Varga ki is fizette a 300 koronát, csak hogy az is hamar eluszott a többi után. Az asszony, amikor értesült az esetről, beállított Varga Ferenchez, hogy őt eladta neki az ura. Férje azután hiába igyekezett kapacitálni a kikapós asszonyt, aki kereken kijelentette, hogy ő bizony nem megy haza. A férj most a bíróság útján kéri vissza a feleségét.

Élethalálharc a medvével. Szekosán Kriszta ruszkaicai éjjeli őr azt jelentette, hogy a község közelében medve tanyázik. A ruszkaicai vasmű tisztviselői néhány munkással a medve üldözésére indultak. Bugát intézeti pénztáros a hatalmas medvét megpillantva, 90 lépés távolságról célba vette. A golyó a medve első ballábát érte a térdizületnél. Ekkor Schmidt vasöntőmester alig 12 lépésről a medvére lőtt. A golyó bal lapockáján találta az állatot, amely most már fokozott dühvel rontott Schmidtnek s a földre gyűrte egy mozdulattal. Schmidt tehetetlenül terült el a medve alatt, de nem vesztette el hidegvérét. Törét valahogyan az állat altestének egy érzékeny részébe döfte. A medve hatalmas ugrással félreszökött, de ismét Schmidtre vetette magát. Az iszonyu bógésre a legválságosabb pillanatban érkezett oda Scholcz erdőmester, aki körülbelől 100 lépésről oly szerencsés lövést tett a medvére, hogy az halálosan találva összerogyott s élettelenül terült el Schmidt teste fölött, akit teljesen maga alá temetett. Schmidtet és a medvét kocsin vitték be a községbe. A vasöntőmester két bordája összetört és a mellkasa is súlyosan meg van rongálva.

A márvány város. Az Egyesült-Államokban Ontarióban van egy merő fehér márványból épített város. E csudaváros, teljesen lakatlan, mintegy tíz esztendő előtt, roppant aranytömböt találtak e helyütt az aranyásók, nem telt bele fél esztendő s ötezer ember turta ott a földet. Aranyat nem, de dus márványeret találtak s mivel tellett, abból építettek iskolát, városházát, templomot, raktárakat és házakat. Arany azonban nem mutatkozott, ennél fogva két esztendő alatt elszéledtek a kutatók s ma már egy lélek sincs a márvány városban.

A totajos. Liptóvármegyében az idén nagyon rosszul ütött ki a sorozás A vékony dongája tót legények közül csak minden tizedik vált be katonának, a totajosok közül még annyi sem, ezeket mind kidobták. Ellenben, ha valakire kisült, hogy szabó, suszter, vagy szücs, azt irgalmatlanul besorozták, még ha olyan csenevész is volt szegény, sőt a honvéd és közöshad-

seregbeli tisztek formálisan összeveszték, mint magának reklamálta. Eszrevette ezt Kohn Adolf rövidárukereskedő, ki fogyatékos öltözetében dideregve várta, míg rákerül a sor és mikor rárivallt az őrnagy, hogy mi a foglalkozása, Kohn Adolf keserű önérzettel vágta oda a végzetes szót:

— Totajos vagyok, kérem alássan.

Nem használt semmit, besorozták. És most Kohn Adolf váltig azon tünődik, hogy miért is vallotta magát totajosnak, mikor vizet is legföljebb csak pohárban látott.

Nagy erdőégés. Az aradmegyei Dutyin mellett levő Tapronyásza erdő az éjjeli órákban kigyuladt. A tűz rohamosan terjedt és csakhamar elpusztította az erdő legnagyobb részét, a szomszédos német telepések házaival együtt. A nagy szél miatt az oltás nehéz volt és csak reggelre lokalizálták a tüzet.

Tömeges angyalcsinálás. Lázás izgatottság uralkodik most Nagy-Körösön. A hatóság felfedezte, hogy a nép körében óriási mértékben van elterjedve az angyalcsinálás. A tegnapielőtti s tegnapi nap folyamán 30 asszonyt s leányt tartóztattak le s még kétszer annyi elfogatás várható. A bűnös manipulációra a véletlen vezette rá a hatóságot. Egy romlott előéletű parasztleány Gyulai Terka volt a legfőbb angyalcsináló. A csendőrség kivallatta a bűnös leányt s a legborzasztóbb titkoknak jöttek nyomára. A kis csecsemők közül sokat a disznókkal etettek meg; több asszony belehalt a bűnös manipulációba. Egyik asszonyt tegnap exhumálták s a leghihetlenebb titok derült ki. Gyulai Terka könyvet vezetett klienseiről. A kliensek száma kétszázra rug. Az elvetemült parasztleánynak társai is vannak. A vizsgálat nagyban folyik.

Harc a farkassal. Temes-Kubinban — nem messze Noemi regényes „Senki Szigetétől” — a napokban egy farkas tartotta rémületben a község lakosságát, nem kis kárt okozván a birkák közt. Boga István vasuti állomásfőnök, a vidék jóhirű nimródja, nem messze az állomástól éppen vadászatot, amikor egyszerre csak egy furcsa állat termett előtte. Boga hamarjában nem ösmerte föl a bestiát, csak mikor a farkas őt megtámadni készült. Az állomásfőnök azonban nem vesztette el lélekjelenlétét. Célba vette és leterítette a ritka vadászzsákmányt. Az utasok napokig bámulták az állomáson a zsákmányt, ahol a fenevad lenyuzott bundája ki volt terítve.

Szerkesztői üzenetek.

Chiba János urnak. Valch. A röpiratot kívánságra utólagos fizetés mellett is megküldtük s így Ön részére is egy példányt március 29-én postára tettünk. **Porubszky János** urnak. Hetényi puszta. A kincstári állásokra vonatkozó pályázatok bent szottak ugyan lenni az E. L. havi folyóiratban, de ezeknek is csak ritkán lehet hasznát venni, mert havi egyszeri és akkor is rendszerint elkésett megjelenés mellett mire a pályázat bennük napvilágot lát, már vagy idejét multa, vagy pedig a határidő olyan közel van, hogy a szükséges okmányokat beszerezni, kérvényt szerkeszteni s elküldeni alig van idő. Egyébként kincstári hatóságoknál csak ritkán van idegenek pályázatának fogantatja, mert minden egyesnél annyi a szakiskolát, végzett vagy szakvizsgázott erdőlegény, erdőszolga vagy napibéres, hogy az üresedésbe jövő állások mindig könnyen betölthetők. A magasabb fokozatok pedig egyáltalán mindig fokozatos előléptetés útján lesznek betöltve. **Leszher Alajos** urnak. N. Palánka. Bár az előző közlemény már megjelent volt, még sem tartottuk fölöslegesnek a beküldöttet — természetesen megfelelő módosítással — közölni. Köszönet érte és üdvözet! **Kiss Ferencz** urnak. Béregh. Közleményét mint igen időszerűt leg-

közelebb hozzuk. **Gere Antal** urnak. A fölvetett kérdés tisztán magánjogi természetű. A szolgálatadónak mindig jogában áll alkalmazottjától akár pénzbeli, akár pedig más valamely biztosítékot követelni, kivált ott, hol a szolgálat anyagi felelősséggel is jár. Az azonban, hogy éppen szolgálati bizonyítványai vannak biztosítékképp visszatartva, a másfelé való pályázásban nem akadályozhatja, mert vagy ezek hiteles másolatait csatolhatja kérvényéhez — a mi mindenestre jobb is, mert az eredetiek a sok vándorlásban elröngyölődnek, vagy el is veszhetnek, — vagy pedig a saját uradalmát kéri fel kérvényének az okmányaival együtt való továbbítására, mely esetben ennek módjában van azokat saját ezimére visszaküldetni. Az utóbbit az uradalom meg nem tagadhatja, sőt arra hatóságilag is szorítható.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradzsky Emil.

!! MEGJELENT !!

és 2 korona beküldése után azonnal bérmentve lesz megküldve a

RÖPIRAT

mely kizárólag az erdészeti altiszti személynézet helyzetével foglalkozik. Az érdekes műnek egy erdészeti altiszt asztalán sem szabadna hiányozni.

Előzetések az „Erdészeti Ujság” kiadóhivatalának Szászsebes (Erdély) küldendői.

Zoologiai Lapok

képes közlemények a tudományos és gazdasági állattan és vadászat köréből,

szerkeszti: Parthay Géza.

A Zoologiai Lapok gazdasági rovatában állandóan foglalkozik méhészettel és ebtenyésztéssel is. Az elmúlt évben 260 oldalon 130 ábrával illusztrálva jelent meg. E lapot az „Erdészeti Ujság” előfizetői évi 8 kor. helyett, félévenként 2 korona kedvezményes áron rendelhetik meg. Mutatvány számokat ingyen küld a kiadóhivatal mely Budapesten. Rottenbiller utca 30 szám alatt van.

ELSŐ RANGU EGYENRUHÁZATI INTÉZET.

BLUM és TÁRSA

Szerb kir. udv. szállítók, Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói,
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói,
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPESTEN

IV.. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsátása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállítású, — erdészeti és erdő altiszti egyenruhák nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megalégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szezint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának. Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva. Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók,
Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagja.

JUTÁNYOS ÁRAK.**Magyar Fenyőmag Pergető Gyar**

Erdészeti magkereskedés

FARAGÓ BÉLA, — Zala-Egerszegen.

Ajánl mindennemű hazai és külföldi legmagassabb csiraképességű

ERDEI VETŐ MAGVAKAT,

tölgymakkot s gyümölesfa magvakat.

Arjegyzék bérmentve.

7—8

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Legelőnyösebb beszerzési-forrás.

GYÜMÖLCS MAGVAK!

ERDÉSZETI MAGVAK!